

Mostwa Wene wäljanäitus suvel 1882.

Wäljanäitused pole meie ajal enam haruldased osjad. Neid käib nüüd terves maailmas iga aasta mitmekümne nime all. Seal on foerte ja kasside wäljanäitused, seal figade ja lammaste, seal sarvloomade, seal habemete, seal küberate, seal tütarlaste, seal käsitööde jne., jne. Üht wäljanäitust nimetatakse maailma wäljanäituselks, sest et terve maailm oma tööd jaimeosjad näha saadab, teist linna, teist sula ja libelkonno wäljanäituselks. Nagu ju nimedest armata, on mõned suured, mõned tühikesed, übed ajavad nolja taga, teised püsivad töösel teel haridust, kunsti ja tööd edendada.

Mostwa wäljanäitus on kõll üks suur wäljanäitus, finna on umbes 5000 käsitöölist ja wabrikuomanikku oona tööd näha saatnud, aga ta ei kai mitte maailma wäljanäituse nime all, waid tema päris nimi on: Wene kunst ja käsitööde wäljanäitus. Terve Wene riigi kunstnikud ja käsitöölisid võtarvad temast osa, teised wäljamaa kunstnikud ja käsitöölisid ei tohi, sest Weneriik tahab ka sin tollaks jälle, nagu see ju ennegi sähärdustel näitustel on sündinud, näba ja selget aru fätte saada, mis ja fui hästi ükski wabriku mõi käsitöö tema viitides tebakse, ning missuguseid töösid veel mitte ei tehta, et siis seal võiks riik oppi tulla ja ka ütisuguste tööde tegemist riigis soetada. Riigi silt on see, et iga töö riigis eneseks saaks tehtud, et mitte waja pole liiafs palju käsitöösid wäljamalta tunua ja fallist raba nende eest vöreraste lätte anda. Wäljanäitajate hulg tunnistab, et osavõtmise mitte leige põle, waid õige elam ja sin peab veel seda meeles pidama, et Wenemaal ajalebed mitte selle wäljanäituse osutuse ajal suulutuste, seletuste ja lönedega mit rabwast osavõtmisele pole õratanud nagu see wäljamaal sünib.

Wäljanäituse booned ja plats on waga laialised ja ka õige lenaste ebitatud, — kõik rauast ja klaasist. Linna pesast on wäljanäituse plats umbes seitse wersta lauge, aga see laugus ei tähenda sähärduje suure linna lohta nagu Mostwa midagi ja hõlbus on la linnast neil finna

Tiinuse hukatus.	Tiinuse ots.			
	Hoootel.	Weistel.	Lammastel.	Sigadel.
7. Vilna-l. p.	7. Rihhle-l. p.	14. Heina-l. p.	10. Paastu-t.	27. Nääri-l. p.
11. "	14. "	21. "	17. "	3. Rüünta-l.
22. "	21. "	28. "	23. "	10. "
23. "	28. "	4. Võluse-l.	31. "	17. "
4. Talwe-l. p.	5. Vilna-l. p.	11. "	7. Jüri-f. p.	24. "
11. "	12. "	18. "	14. "	3. Paastu-t.
18. "	19. "	25. "	21. "	10. "
25. "	26. "	1. Rihhle-l. p.	28. "	17. "
2. Jõulu-l. p.	2. Talwe-l. p.	8. "	5. Lehe-f. p.	25. "
9. "	9. "	15. "	13. "	31. "
16. "	16. "	22. "	20. "	7. Jüri-f. p.
23. "	23. "	29. "	27. "	14. "
30. "	30. "	6. Vilna-l. p.	2. Heina-l. p.	21. "

2. Tiinuse aeg.

Keskmine tiinuse ehet kordmitte ajaks arvataks: hobustel 340 päeva, weistel 285 päeva, lammastel ja litsedel 154 p., sigadel 120 p., loortel 63 p., laodidel 56 p.

Kõige pikem tiinuse aeg on: hobustel 419 p., weistel 321 p., lammastel ja litsedel 158 p., sigadel 133 p.

Kõige lühem tiinuse aeg on: hobustel 330 p., weistel 240 p., lammastel ja litsedel 146 p., sigadel 109.

3. Paarimise aeg.

Hobune, lehm ja lammast tarvitatakse 22–36 tunbi, siha 30–40 tundi. — Kui nad paaritud ei saanud, siis otsib hobune 8–10 p. pärast, lehm 21–28 p. p., lammad 14–21 p. p., siha 21–28 p. p. — Poeg-lehm 21–28 p. p., lammad 14–21 p. p., siha 21–28 p. p., lammast 185 p. p., misse järele otsib hobune 14 p. p., lehm 28 p. p., lammast 185 p. p., siha 35–42 p. p.

4. Haudumise aeg.

Ranad hauduvad 19–24 päeva, onid 28–32 p., tallfund 26–32 p., pardid 28–32 p.

5. Tugu-toomise aeg.

Täistu vööb 5 aastast luni 20 aastani sugutamiselks tarvitada, mära 4 a.–12 aastani, puli 2 a.–7 aastani, lehma 18 tunni – 10 aastani, fulli 1 a.–4 aastani, emmis 9 tunni – tunni 8 aastani, oinast 2 a.–6 aastani, utte 2 a.–8 aastani.

6. Ema-loomade arv.

Ühe isla-looma jaotd arvataks ema-loomi: hobude jaures 35 luni 40 tuffi, weiste jaures 40–50 t., lammaste jaures 35–40 t., litsede jaures 60–80 t., sigade jaures 25–30 t., tanade jaures 15–20 t., partide jaures 10–12 t., tallfundite jaures 8–12 t., anide jaures 5–8 t., tuvikeste jaures 1 ainsene.